

MARCIN KRAJEWSKI

Skutki niedoręczenia ogólnych warunków ubezpieczenia

W niniejszym opracowaniu zostały omówione dwa zagadnienia: skutki niespełnienia przesłanek inkorporacji ogólnych warunków ubezpieczenia w rozumieniu art. 384 k.c. oraz skutki niedoręczenia ubezpieczonemu w ubezpieczeniu na cudzy rachunek warunków umowy zgodnie z art. 19 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

W odniesieniu do pierwszej kwestii odrzucony został tradycyjny pogląd, zgodnie z którym niewłaściwie inkorporowany wzorzec umowy nie wiąże żadnej ze stron, a stosunek prawny jest regulowany z wyłączeniem wzorca. Na aprobatę nie zasługuje także stanowisko, zgodnie z którym niedoręczone ogólne warunki ubezpieczenia wiążą wyłącznie ubezpieczyciela. W konkluzji przyjęto, że wzorzec taki jest dotknięty bezskutecznością zawieszoną.

Co do skutków niedoręczenia ubezpieczonemu warunków umowy w ubezpieczeniu na cudzy rachunek największe wątpliwości budzi definicja postanowień ograniczających lub wyłączających odpowiedzialność ubezpieczyciela. We wnioskach przyjęto, że są to jedynie te postanowienia, które wyłączają pewne ryzyka z zakresu odpowiedzialności ubezpieczyciela określonego w samej umowie.

Słowa kluczowe: wzorzec umowy, ogólne warunki ubezpieczenia, bezskuteczność zawieszona, ubezpieczenie na cudzy rachunek.

The effects of non-delivery of general terms and conditions of insurance

This paper discusses two issues: the effects of a failure to meet requirements necessary for the incorporation of general terms and conditions of insurance in the meaning of Article 384 of the Polish Civil Code and the consequences of non-delivery of contractual provisions to a third party whose interest is the subject-matter of insurance in accordance with Article 19 of the Act on Insurance and Reinsurance Activity.

With regard to the first issue, a traditional view – according to which improperly incorporated standard contractual terms and conditions do not bind any of the parties and the legal relation is governed excluding such terms and conditions – was rejected. It is equally impossible to accept that non-delivered general terms and conditions of insurance are binding solely on the insurer. In consequence, it was assumed that such terms and conditions are affected by pending ineffectiveness.

With regard to the effects of non-delivery of contractual provisions to a third party whose interest is the subject-matter of insurance, the most serious doubts stem from the unclear meaning of clauses limiting or excluding the insurer's liability. In conclusion, it was assumed that the named clauses are only those which exclude certain risks from the scope of the insurer's liability as defined in the contract itself.

Keywords: standard form contracts, general terms and conditions of insurance, pending ineffectiveness, insurance on someone else's account.

DR HAB. MARCIN KRAJEWSKI – Katedra Prawa Cywilnego, Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Warszawski; radca prawny, partner w kancelarii „Maciesowicz i Krajewski”